

MAGYAR KURIR

Indult Bétsből, Pénteken Augustus' 29 - dik napján, 1817 - dik esztendőben.

L o n d o n.

A' Ministeri Kurir egy ideig megczáfolni próbálta a' *Morning Chronicle*-nek azon állatását, hogy a' Portsmouthi kikötőhelyből egy hajó evezett volna el Veneczuela felé, a' melly hadi készületeket, puskákat, puskaport 's egyebet vitt volna oda az insurgensek' számára. Azt is irta a' Kurir, hogy a' Londonban lévő Spanyol Követ, ezen hajónak elindulása előtt, a' maga tulajdon szemeivel meggyőzte magát affelől, hogy nem volt igaz, hogy hadi készületekkel lett volna terhelve. Azt is kinyilatkoztatta vala a' Kurir, hogy ő nem hiszi, hogy a' Londonban lehető Veneczuelai Biztos, ha tsakugyan feltené is, hogy lehet Londonban valami efféle ember, oly szerentsés lehessen, hogy sok Anglusokat reá vehessen a' támadók' zászlója alatt való szolgálatra: 's ha szintén találatnának is némely fiatal tisztek, kik az Anglus szolgálatot ezekért az úgynevezett Independensekért elhagyják, tudják-meg, hogy az Anglus országlószék nem fogja soha pártjokat fogni, ha a' hadi történet őket a' Spanyol Király' seregeinek kezébe adván, ezek úgy fognak véllék bánni, mint érdemlik. —

Későbbi leveleiben tsakugyan nem tagadja a' Kurir is, hogy van Londonban valami Veneczuelai Biztos, ki az Anglus tiszteket szép szín alatt verbuálja: hanem már most ezen tiszteket iparkodik lebeszélni a' Kurir, azt terjesztvén szeme-

ik eleibe, hogy melly nagy alacsonytság legyen, a' katonai ditsőségre való minden vágyódás mellett is, nem valamely olyan Hatalmasságnak zászlója alatt valóni szolgálatot, a' ki valamely más törvényes jussal biró Hatalmasság ellen visel igasságos háborut, hanem *Rebellisekhez* állaniszolgálatra 's ezeknek ügyét védelmezni, a' nélkül, hogy az ő feltámadásoknak valamely igaz okát tudhatnák, 's a' hazafiak között való legkegyetlenebb háborunak terjesztésén ekképpen iparkodni: — „De kik is ezek az úgynevezett Independensek nagyobbadon? Noha úgy látszott is eleinten, (így végzi szavait a' Kurir) mint ha Déli Amerikában az emberiség' ügye mellett való tusakodás volna a' vérontás' oka: hanem későbbre tsakugyan elterjedt oda is az a' veszedelmes méreg, a' melly Európán ily nagy sebeket ejtett. Rész szerént az Északi Amerikai Egygyesült Státusok' földjéről, részszerént pedig és kiváltképpen Frantzia-országból nagy sokasággal oda gyülekeztek a' *Bonaparte*' pártosai, a' kik vagy a' magok hazájokban gyűlöltevén 's abból kiteszittatván, vagy pedig az öbünös tselekedeteik által megmotskolóltott tsendességet nem szenvedhetvén, a' Déli Amerikában kegyetlenkedő támadás mint valamely mágnes által, mint a' ragadozó állatok a' vérnek szemlélése által oda szívattattak, 's ott is minden felé kiterjesztették azon principiumaikat, a' mellyeknek tsak erőszakos romlás és veszettség a' rugója.“

Azt is megvallja már most a' *Londoni Kurir*, hogy a' *Déli Amerikai* insurgensekre nézve alkudozások folynak a' Nagy Britanniai és Orosz Országlószékek között.

Az Anglus Országlószék meghatározta, hogy néhány fegyveres hajókat küldjön - ki a' tengerekre, oly rendeléssel, hogy az *Anglus* kereskedést az insurgensek' prédáló hajóik ellen védelmezzék, 's meg ne engedjék, hogy ezektől a' Britannus hajók afféle méltanlanságokat elszenvedni kényteleníttessenek, mint a' milyeneket más nemzetbéliek szenvednek. Már hozzá fogtak az Angliai kikötőhelyekben ezen hajóknak felkészítetésekhez, 's mint halálk, minden órán ki fogják indítani őket a' tengerekre. Gondolják, hogy a' *La-Plata*' öblei felé van véllék a' célzás.

Az úgy nevezett ifiabb Mináról egy időtől fogva ismét sokat irnak a' külső országi újságlevelek. Tudva van felőlle, hogy ő a' múlt esztendőben Angliába jövéen, 's itt valami hajókat, minden féle nyúghatatlan, emigrans, számkivetett, 's egyéb hazájokat kerülő Spanyolokkal megralván, vissza tért Amérikába az insurgensekhez. Azólta sokféle bizontalanságokat irtak felőlle. Most már bizonyosan írják azt, hogy hova kötött - ki: hanem kiszállásától fogva való állapotjáról nem irnak bizonyost. A' respublikai részen-lévő levelek azt erőssítik, hogy igen jó állapotban lévő sereggel szállott - ki a' *Sant Ander*' vize' torkához; a' serege 1500 emberekből áll; Május' 18 - dikán a' nevezett viznek torkától már jó meszsze járt, a' nélkül, hogy valamely Királyi sereg valahoz véllé szembe szállott volna; a' Király' részén lévők azt hirtették volt el ugyan a' Mexikói népek között, hogy az ő serege tsupa tolvajokból 's egyéb gazemberekből állana, a' kik csak azért mentek volna oda, hogy a' lakosoknak vagyonaikat 's feleségeiket elra-

gadozzák: de már most más gondolattal viseltetik erántok a' föld' népe; a' *Mexikói* lakosok tsoportosan állanak hozzájuk, 's eleséggel és lovakkal segítik őket. Kivált a' *Soto-la-Marinai* lakosok, a' hova kiszállottak, szerentséseknak tartják magokat, hogy vendégelhetik őket. — A' *Londoni Kurir* azonközben erről a' Mina' expeditziójáról is egy kevésbé külömbözőbb hangon beszél. Azt mondja, hogy hozzá oly tudósítások érkeztek *Vera-Cruz*bol: hogy Mina ugyan megérkezett és ki is szállott *Soto-la-Marinához* a' *Ney-Sant-Ander*' vize' torkához, hanem mihelyest a' Királyi Országlószék *Vera-Cruz*ban felőlle tudósított, tüstént fegyveres hajókat küldött - ki, hogy az hajóit, mellyeken oda evezett, tegyék semmivé; a' mi már meg is történt. Az ő armádáját 5 vagy 7 száz emberekre lehet tenni. Ő maga egy tsoportal a' partnál maradott, egy tsoportját pedig előre küldötte *Altamira* felé: de úgy látszik, hogy ez a' 100 emberekből álló tsoport már megveretett 's a' vezérét is elvesztette, a' ki egy idegen nemzetbéli *Obers-lajtnánt* volt. —

*Liverpool*ba *Venezuelából* egy újabb *Diplomaticus Agens* érkezett - meg, a' ki haladék nélkül elsietett London felé.

Szent Ilona szigetéről ismét sok mesét hirtettek el némely irók. A' valóság ennyiben határozódik, hogy Junius 17 - dikéig, mikor onnét a' legújabb tudósítást útnak indították, *Napoleon Bonaparte* jó egészségben volt. Legfőbb 's több időtöltése billardozásban állott. —

A' beteg Királyról ekképpen ír a' *Ministeri Kurir*: — „Már jó ideje, hogy a' Király' állapotjáról nem jött - ki semmi egyéb tudósítás, annál, a' mit az Orvosok felőlle hónaponként ki szoktak adni. Azt hirtették vala, hogy ő Felsége a' szeme' világát elvesztette 's meg is siketült volna. De e' nem igaz, mert olyan jól

hall, hogy a' körülette járókat vagy mellette elmenőket a' járásokról megismeri 's neveinken szollítja őket. Élete módját, előregülése 's gyengülése mellett is változás nélkül folytatja: jó reggel felkél; 8 óra felé fölöstökömöz, 1 órakor ebédhez ül; a' marha és berbéts húst most is egyebek felett kedvelli, 's tsendes szempillantatjaiban mindenkor maga rendel el, hogy mit fog enni. Egy fő pázsi és az alorvosok, szüntelenül véle vagynak. Közel a' szobáihoz egy sétáló hely van számára készíttelve, de nem akarja hasznát venni azólta, hogy szeme' világát elvesztette. Azt mondja, hogy azólta nem találja semmi gyönyörűségét a' sétálásban. A' hozzátartozókkal egygyütt 13 szobákban lakik ő Felsége. Mikor *Windsorban* lakik a' Királyné, délelőtt 10 órakor minden nap' elmegy' a' férje' látogatására Doktor *Williamsal*.

M a d r i d.

Hirlelik, hogy a' Pápának azon Bulláján kívül, melly által Spanyolországban a' Barátoknak sékularizáltatása megengedett, még más Bullát is kapott volna a' Spanyol Országlószék, melly a' Spanyol Papsagnak minden rendjeire nézve nevezetes változások fogna okozni, mint mondják azért, hogy semmi hajlandóságot nemakarnak mutatni azon újadófizetésekre nézve, mellyek a' Május 30-dikán kiadatott Finántziai Dekrétum által meghatározottak.

Egyebeket is hirlelnék kivált a' Párisi újságlevelek, de a' mellyek mind olyan dolgok, hogy még jó darab idő kívántatik hozzá, míg megláthatjuk, hogy mit tarthassunk felőlök. Ilyenek p. o. hogy a' *Cortések* között sok oly emberek, a' kik számkivetésbe küldetve vagynak, nem tsak vissza hivattatni hanem nagy és fontos hivatalokat is kapni fogának. Ezek között névvel nevezik *Quintanát*, *Romanillót*, *Argueillest*, 's többeket. Azt mondják ezen utólsórol, hogy *Valen-*

ciában olyan hivatalra volna rendeltetve, mellyért 40,000 Reálisokat fogna kapni mint fizetést.

Q u e b e c k.

Az Északi Amerikai Egygyesült Státusok' Országlószéke nem akar elállani azon kívánságától, hogy a' maga határát a' Sz. Tamás' szigete megett Sz. Lorentzen túl terjeszsze, melyből a' következne, hogy az Ujj-Skotziában és Ujj-Braunschweighban lévő Anglus lakosoknak Quebeckel való közösülése egészszen kettévágattatna, mellyet nem engedhet-meg az Anglus Országlószék. —

Bonaparte József a' Delaware mellett *Sayer* nevű Londoni volt lakostól és Magistratuális embertől vásárlott-meg egy jószágot 's ott nyomult-meg. Legtöbb idejét könyves házában tölti olvasással. Vagyonából való jövedelmei, mellyekből él, esztendőnként valami 66 ezer forintokra telnek. — A' Bonaparte' idejébéli Frantzia Státustanátsos *Rea*, ki a' revoluzió előtt rozolis-fabrikás volt, most Ney-Yorkban ismét ezen mesterséget üzi, 's jól el-él belölle. — Volt Frantzia Státustanátsos *Regnault-de-Saint-Jean* d' Angelynek az elméje annyira megzavaradott, hogy minden javait kivették a' keziből és két idegen gondviselőnek keze alá adták.

Mac-Gregor *Venezuelai* hajókon vitte a' maga 1400 emberekből álló seregét a' *Florida* mellett lévő *Amelia* nevű Spanyol szigetnek elfoglalására, melynek ugyan igen jó és bátorságos kiötőhelye van, de ő azt még is minden vérontás nélkül foglalta el, minthogy az egész őrző sereg tsak 50 emberből és egy ágyuból állott. — Hasonló gyenge őrző sereg találtatik Napkeleti Floridában Sz. Augustin városában is, a' melly tsak 20 mértföld távolságra esik Ameliától, a' hova innét útját vette *Mac-Gregor*.

S t o c k h o l m.

Svétziának *Calmar* nevű nem nagy de szép kereskedő városában a' tisztviselő

lők 's a' polgárságnak nevezetesebb része egy társaságot formálván 's irást botsátván el egymás között aláírás által elkötelezték magokat, Svétziai ember betsületére, hogy ennekutánna a' legnagyobb vendégség, mellyet valaki közzülök ad, legfeljebb hat tál ételből fog állani; délben csak közönséges bort és Malagát adat a' gazda az asztalára, estve pedig semmi féle bort nem; valamint kávét se' délután; semmi idegen *Confektet* a' házába bevitettetni nem enged; idegen drága materiából való köntöst az aszszony személyek nem fognak viselni, valamint szintén *Török* országi vagy egyéb idegen drága nyakkendőket sem; tsipkét legfeljebb csak két tzol szélességűt.

Minthogy a' tölgy fa erdők Svétziában nagyon ritkásodni kezdettek, ezen fának a' hajóépítésre való szükséges volta pedig igen fontos: tehát, hogy még jobban meg ne fogyatkozzék, két nevezetes jutalmakat rendelt az Országlószék azoknak számokra, a' kik magokat ennek természetében meg fogják különböztetni. A' ki 7 esztendő múlva megmutathatja, hogy 2000 ilyen élő fát nevelt, mellyek friss elevenségben 's egymástól leg alább 5 ölnyire fognak állani, arany emlékeztető pénzt, vagy ha inkább tettik 150 tallér jutalmat; a' ki pedig 1000-ret mutathat, ezüstöt kap.

Ménusi Frankfurt.

Az itt kijövő újságlevelekben ilyen tikkely találtatik: — „*Frankfurt* szabad városának Tanácsa a' Pruszsiai Országlószéknek meghatározott kívánságára; *Massembach* Oberstert itt elfogtván, őtet Pruszsus Kapitány *Kölchennek* által adta, hogy *Berlinben* egy hadi ítélőszék által, melynek tagjait a' Király tulajdon maga fogja kinevezni, számadásra vonattassék.“ — Hogy mit vétett, arról még most semmit nem irnak ezen újságlevelek.

Belgiumbol naponként érkeznek a'

házájokból elkergettetett Frantziák *Frankfurtba*, még pedig többire politziai kísé-
rőknek vigyázása alatt. Ezeknek tsak az Austriai, Pruszsus, és Orosz földön szabad megállapodni. Azok között, kik eddig Belgiumban tartózkodtak, tsak *Cambaceres*, a' Frantzia birodalom' volt fő Cancellarius, 's *Dávid* a' híres képfestő, nyerték-meg, hogy tovább is *Brüsszelben* lakhassanak.

Berna.

Az itt kijövő újság arról emlékeztet, hogy az eddig Helvétziában tartózkodott Frantzia Emigransoknak onnét is el kell takarodni, egy környülállásos Híradást adott-ki, melyben előbeszéli a' Kánton' Kormányozószeke, hogy a' *Párisban* lévő Helvélus Követ az ugyan ott lévő, Austriai, Anglus, Orosz, és Pruszsus Követekről egy jelentést vett légyen, melly a' Frantzia országból 1815-ben kiküldetett veszedelmes embereket illeti, kiknek neveik két laistromba irattatva lévén meghatározott módon parantsoltatik nékiek, hogy Augustus 15-dik napjáig magoknak ezen három birodalmak, Austria, Pruszsia, és az Orosz birodalom között valamelyikben váloszszanak lakóhelyet, 's Helvétziát hagyják oda.

Elegyes Dolgok.

Azok a' hajók, mellyek *Leopoldina* ö Cs. Fő Hertzegasszonyát Brasilia felé viszik, Aug. 15 dik napján reggel hatodfél órakor indultak-ki a' Livornói kikötőhelyből, oly kedvező széllel, hogy a' két nagyobb hajót 10 órakor a' partokrol már nem lehetett látni.

A' Német birodalom' tagjai is nagyobbadon mind beállottak már a' Szent Szövetségbe. *Lübeckből* irják, hogy az odavaló Senátus is kiadta az abba való beállítás Aktáját.

A' *Nassau* Hertzeg' fiának kereszttsége Aug. 17-dikén már az Egygyesült Evangeliumi Ekklesia' ritusa szerént ment véghez.

Mutató Táblája azon Eltörő Fundus' resultatumainak, melybe az 1816-ban Junius' 1-ső napján költ Patens szerént 200,000, az 1817-ben Julius 15-dikén költ Patens szerént pedig esztendőnként 500,000 Cent' rentziós forintokat adá' Státus' Kassája, a' végre, hogy a' betelt Aktziákból begyülő papiros pénzért a' Státus által a' Bankónak adandó $2\frac{1}{2}$ per Centes Obligatziók, visszaváltatassanak.

2-ső Juliu- sig		1-ső Juliu- sig	
Esztén- dönként való Jöve- delmek.	Interes ne- vekedé- s- tendönként.	Esztén- dönként való Jöve- delmek.	Interes ne- vekedés, esz- tendönként.
1817	200,000	1838	500,000
1818	500,000	1839	500,000
1819	500,000	1840	500,000
1820	500,000	1841	500,000
1821	500,000	1842	500,000
1822	500,000	1843	500,000
1823	500,000	1844	500,000
1824	500,000	1845	500,000
1825	500,000	1846	500,000
1826	500,000	1847	500,000
1827	500,000	1848	500,000
1828	500,000	1849	500,000
1829	500,000	1850	500,000
1830	500,000	1851	500,000
1831	500,000	1852	500,000
1832	500,000		
1833	500,000		
1834	500,000		
1835	500,000		
1836	500,000		
1837	500,000		
1838	500,000		
1839	500,000		
1840	500,000		
1841	500,000		
1842	500,000		
1843	500,000		
1844	500,000		
1845	500,000		
1846	500,000		
1847	500,000		
1848	500,000		
1849	500,000		
1850	500,000		
1851	500,000		
1852	500,000		
1853	500,000		
1854	500,000		
1855	500,000		
1856	500,000		
1857	500,000		
1858	500,000		
1859	500,000		
1860	500,000		
1861	500,000		
1862	500,000		
1863	500,000		
1864	500,000		
1865	500,000		
1866	500,000		
1867	500,000		
1868	500,000		
1869	500,000		
1870	500,000		
1871	500,000		
1872	500,000		
1873	500,000		
1874	500,000		
1875	500,000		
1876	500,000		
1877	500,000		
1878	500,000		
1879	500,000		
1880	500,000		
1881	500,000		
1882	500,000		
1883	500,000		
1884	500,000		
1885	500,000		
1886	500,000		
1887	500,000		
1888	500,000		
1889	500,000		
1890	500,000		
1891	500,000		
1892	500,000		
1893	500,000		
1894	500,000		
1895	500,000		
1896	500,000		
1897	500,000		
1898	500,000		
1899	500,000		
1900	500,000		

(*) Ez az utolsó sor-szám azt jelenti, hogy az 1852-dik esztendő Decembere végén fizelendő 1,230,452 fl. interestből még 782,750 forintokat kell 1,566,000 forintnyi Obligatzióknak vissza váltatásokra adni hogy a' 100,000,000 kiteljék.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

Szomolnok Augustus' 12-dikén. — Megérkezett ide Liptó Vármegyén keresztül Méltóságos Bíró *Révai János* úr ö. Nagysága, Blatnitsa 's Szklabina örökös ura, Cs. Kir. Kamarás, Tek. Turótz Vármegyének örökös Fő Ispánnya 's Administratora, és a' Szolnoki Bányász Administratiónok Felséges Urunktól közelebb kinevezett Inspectora. Mennél nagyobb kívánsággal váratott ő Nagysága, annál nagyobb volt ohajtott megérkezésén az öröm, mellyet a' Bányász Tiszt Urak e' következő szép tzeremoniákkal jelentettek ki. Az egész Tiszti kar 3 óra távolságra elébe ment ő Nagyságának. *Schwäller*, *Hütten*, és *Szomolnok'* tulajdon kebelekből lovagokat állítottak kik az említett helyeknek zászlóikat lobogtatva kísérték ő Nagyságát déllyesti 6 órakor Szomolnokra be. Estve a' Kamara Palotájában fényes vatsora volt. A' Bányász-legénység 8 órakor gyült össze, és égő bányavilágokkal ékes parádét tsinált. A' Kamara-Palotájával általellenben ilyen betük tündöklöttek a' Templom falán V. L. B. D. R. P. C. E. S. I. (*Vivat Liber Baro de Réva, Perpetuus Comes, et Supr. Inspector*). A' számos Népségnek örömdialtásait és a' mozsarak' durrogásait szépen által adták a' magas hegyek a' közöttök fekvő völgynek. Más nap tiz órakor ismét össze sereglettek a' Tisztviselők a' Kamara Palotájában, és régi szokás szerént sulyokkal 's vassal kísérték tisztelt Inspectorjokat a' Templomba. Itt Mise tartatván, és Te Deum énekelteztvén ismét vissza tért az egész sokaság a' Mélt. Fő Inspector Urnak lakására. Délbe fényes ebéd volt ujra a' nagy Szálában, mellyen nem tsak a' Tisztviselő Urak, hanem más idegen Urak is nagy számmal jelen voltak. Estve az ide való

Teatromban némely önként vállalkozott személyek egy Bányász Melodramát adtak elő, mellyben a' Bányász Foglaltosságoknak minden ágazatai igen gyönyörűen ki voltak ábrázoltatva. Jobbra egy bányász tsatorna, balra a' mosóhely; bellyebb jobb felől az értzzúzó malom, bal felől az olvasztó kementze; még is bellyebb jobbról a' rézhámor, balról a' pénzverőhely; és egészen hátra az erdő látszott. Majd egyszerre tsak el tűntek mind ezek, és megettek egy Templom emelkedett fel, melynek mindenik oldalról 3 Geniusoktól koszorúzott oltárán az R. betű volt kivilágítva. Végre következett a' Játék-darab, mellynek e' volt a' tzimje: *Kötelesség*, és *Szeretet*. Átallyában minden tzeremoniák, mellyekkel ő Nagysága fogadtatott, a' helybeli Tisztőség eránta való tiszteletének és hajlandóságának kifejezésére tzéloztak.

* * *

Buda. Szerdán, e' folyó hónap 20-dikán a' szokott ájtatossági tzeremoniákkal ülte meg Hazánknak fő Városa Szent István első és Apostoli Magyar Király' innepét. Sokat nyert ezen valóban nevezetes napnak fényessége az által, hogy egész Egyházi ékességgel Egri Ersek Nagy Méltóságú Báró *Fischer István* úr kísértte nagy processióval a' Szent Kezet a' Vár Kápolnájából a' Városi Fő Plébániára, és vissza. Ő Excellentiája Nagy Misét tartott; mellette Mélt. *Kovalik János*, Mélt. *Paintner Mihály*, és Mélt. *Madarassy Ferentz* Püspökök, továbbá Fő Tiszt. *Szluha* Apátor, és Főtiszt. *Tumpacher* Kanonok úr 's a' t. szolgáltak. A' Mise előtt Hazánknak két jeles Egyházi Orátorai alkalmatossági predikációkat mondottak. Magyar nyelven Fő tiszt. *Szluha* Fr. Apátor, és Szekszárdi Plébánus, — német nyelven pedig Fő tiszt. *Juraga István* Selmetzi Plébánus úr

mind ketten ékesen 's egész buzgósággal predikáltak. A' külső Városi Plebaniak, az Oskolai Ifjuság, és a' Városi Tanács diszes megjelenésekkel, és az álitatos-ságba való részvételekkel nevelték az in-nepnek fényességét. Az egész öszve gyült sokaság érzeni látszott annak a' Nagy személynek érdemeit, a' kinek emlékeze-te méltán megújúlhat minden idén az érdemet betsülő Magyar' szívében.

* * *

Eperjes Augustus' 8-dikán. Az Evangelica Confessión lévőknak itt hely-heztetett virágzó Fő Oskolájokban tanuló Ifjuság' közönséges Megpróbáltatásának alkalmatosságával öszvegyülvén a' tisztelt Fő Oskola Elöljárói fő gondjokat arra for-dították, hogy Mező-Berénybe mentt T. T. *Benka Adám* Professor urnak meg-üresült helyét kipótolnák. Melyre nézve köz megegyezéssel T. T. *Gregus Mi-hály* urat választották, és hívták meg a' philosophico-politica Tudományok má-sodik Tanítójának. Ez a' sokat ígérő if-ju Férfiú, a' ki magát a' külső Országi Akademiakon hosszabb ideig éppen tsak az Oskolai Tudományokban tökéle-tesítette a' meghívást el is fogadta, és a' következő Oskolai Esztendőnek kezdeté-vel Septembernek első napján fog hivata-lába be iktattatni.

* * *

Ő Exc.ja Méltóságos Vásáros Namé-nyi Bároné *Eötvös Mária* Asszonyság a' Budai Fő Gymnasiumnak nagy szép íz-léssel készült, és ezüstel gazdagon meg-rakott zászlót ajándékozott annak meg-gondolásából, hogy régebben egyetlen egy fia Méltós. Báró *Eötvös Ignáts* úr, Cs. Kir. Kamarás, és a' Magyar Kir. Ud-vari Kamara' Titoknokja, ezen Oskolában neveltetett, most pedig éppen két uno-kái *Fay Antal*, és *Ignác* ugyan abban neveltetnek. Ezen a' zászlón az említett Gymnasium Patronusának Szent Aloysius-

nak, és Paduai Antalnak képeik vagynak kiábrázolva ilyen fellyül irással:

His Ducibus fit rata salus ad Sidera sursum,
Quo Pubem Aoniam Divus uterque vocat.

A' zászlónak ezüstel gazdagon kivar-rott kék pántlikáján ez a' fellyülírás van: *A' Haza reménységére nevedő Ifju-ságnak. Báró Eötvösné, született Báró Szepessy Mária tsiuáltatta. 1817.* Ezen szép készületü zászlót halaadással vette az Oskolai Ifjuság, és úgy nézi mint olyan kintsét, melly az Oskolai érdeme-ket megismerő jószívűségnek tisztelettel tellyes emlékeztető jele. A' fellyebb leírt Processión vitték azt leg először magok előtt a' Budai Gymnasiumban lévő Ta-nulók.

Egy rút verekedés.

Londonban L. Erskine egy tisztas asz-zonysággal Aug. 12. napján egy fedeletlen hintóban kiszekerezvén, egygyik utzán valami tolongó szekerek kozzá érkezett, a' hol néki is meg kellett állani. A' háta megett egy kenyérsütő azon iparkodott, hogy a' Lord hintója mellett eltsapjon, hanem a' Lord, a' ki maga kotsiskodott, az ostorral a' sütő lova' fejefelé egy kanyarítást tévén, azt előre nyomakodni nem en-gedte, mellyért a' sütő úgy megmérge-lődött, hogy a' Lordot a' mellette ülő aszszonysággal együtt ütni kezdvén, mind addig verte, míg az ostora' nyele ketté nem tört. Ebből jeles per fog lenni.

Előfizetési Jelentés.

E' munkára: Rövid Földírás, a' leg-ujabb polgári vállozások szerint. Ta-nuló Ifjak' számára írta Kis Pál, Győr megyei Pap, és Nevelő.

Mind eddig egy új, anyai nyelvün-kön, tanuló Ifjaink' számára készített kö-zönséges Földírásnak (universalis Geogra-fíanak) híjjával voltunk. Ama' munkák, mellyek Hazánkban e' Tárgyról már ez

előtt kiadódtak, most, midőn Európának polgári állapotja egészen megváltozott, éppen haszontalanokká lettek. E' sors nem csak a' Hazánkban, hanem a' külföldön megjelent Földirási munkákat is egyaránt érintette, azért, minden Nemzetbeli Litteratúra' kedvelőinek forró kívánsága vala ezen egyszerre támadt hiánosságot minél előbb kipótólva látni; innet van, hogy a' Német Literatura nem számlál olly üdöszakaszt, melly a' Földirási tudományra nézve virágzóbb lett volna a' mainál. Esmerem jobbára a' külföldi e'beli munkákban jelesen fáradozókat, és használtam írásaikat. Minálunk Cannabich' derék német munkája érdeemes Czövek István Urtól magyarra fordítatott; de, ime különben jeles munka, csak az e' tudománybén már nagy előmenetelt tett Férjfiaknak, nem pedig a' Tanulóknak számára látszik alkalmasztatva lenni, — bő értekezései, nagy kiterjedtsége elfárasztta, elkedvetleníti az Ifjakat; a' végre tehát, hogy ezek hasznot vehessenek, gyökeres rövidségű, kellemetes előadásu, szinte egyszerre általáltható, felfogható rendű munka kívánatik: de éppen illyest nem nyújthatánk Ifjaink' kezébe! Érzették e' fogyatkozást velem együtt több tanításban fáradozók, kiknek szolgálni, tanítványaiknak pedig használni illetén munkával magamban feltettem; azért, szem előtt tartván azokat, kiknek írok, az egész munkát kérdésekbe, és feleletekbe foglaltam, a' Matematika, Természeti és Polgári földirást röviden előbocsátván, az Országok' leírásába ereszkedtem. Hogy pedig e' munka annál is inkább elterjedgyen, 's elterjedtsége által Hazánkban gyümölcsözön, az előfizetési útat választottam, és ennek üdejét Juliustól kezdvén, Szeptember' utóllýáig meghatároztam. A' munkának kinyomtatását pedig Bécsben úgy intéztem, hogy a' szegényebb sorsuaknak is juthasson belőle, e' végre tiszta nyomtató papiroson egy példázotnak árát, melly 8-ad rétbén mintegy 18—19 ivekterjed, Váltó czédulában 3 f.ra hoztam. A' hibátlan, szemnek kedvező tiszta nyomtatásra fő gond fordítottatik. Reményilem, hogy a' tehetősebb Hazafiak ösmeretes búzgóságok szerint több példázatokot megrendelni, és azoknak kiosztásával a' tanuló Ifjak' szorgalmát éleszteni, jutalmazni fogják; ismét, hogy több gondos szülők, Nevelők, és Oktatók hazafiai fáradozásomat elősegíttik. Bétsben 14. Juniusban 1817.

Kis Pál,

Győr Megyei Pap és Nevelő.

Jegyzés. Az érdemes előfizetők szabad leveleket így utasíthatták hozzám: Kruger Strafe, Nro. 1074. Wien. Példázattya kinek kinek lakásához legközelebbi Postára küldetődik. — De, a' kinek úgy tetszik, a' következő városokban is előfizethet:

Aradon, Matlekovics Ferencz Ur, az Aradi Kapitális oskola' Igazgatójánál. — Budán, T. Folnesics Lajos Ur, egy leány nevelő Intézet' kormányozójánál. — Debreczenben, Kiss Sámuel Ur, Rajzolás Professoránál. — Fejérvárott, Lang Ur, érdemes Könyvkötőnél. — Egerben, N. T. Fábó Mihály, Gimnáziumi Directornál. — Győrben, Nemes T. Szorettis Ferencz Ur, Káptalan Káplánnjánál. — Kassán, N. T. Bernát Maximilián Ur, Gimnáziumi Directornál. — Kecskeméten, Pataky István Ur, Tanítónál. — Kolosvárott, Nagy Erdemü Guttman Könyváros Urnál. — Komáromban, Német István Ur, Normális iskolai Tanítónál. — Pápán, Tek. Pápai Sámuel Ur, Urodalmi Fiscálisnál. — Pécsen, N. T. Klie György Urnál. — Pozsonyban, T. Cselkó István, Akadémiai Professor Urnál. — Szegeden, T. Katona Dénes Professor Urnál. — Tatában, T. Nemeckay János Káplány Urnál. — Veszprémben, T. Flizán György, Theol. Professor Urnál.

Száz forint huszas pénzért, adtak Váltó czédulában: —
Aug. 26-ik napján 313 $\frac{1}{2}$ — 27-dikén 314 — 28-dikén 313 $\frac{1}{2}$ — forintot.